

Nacionalni inštitut
za **javno zdravje**

A stylized map of Slovenia is shown in the background. The map is divided into statistical regions. The central and southern parts of the map are highlighted in a solid orange color, while the northern and western parts are in a lighter, semi-transparent orange. The map is overlaid on a background of grey and white clouds.

UPORABA TOBAČNIH IN POVEZANIH IZDELKOV V STATISTIČNIH REGIJAH SLOVENIJE V LETIH 2012 IN 2018

**NACIONALNA RAZISKAVA
O TOBAKU, ALKOHOLU IN DRUGIH DROGAH, 2012 IN 2018**

UPORABA TOBAČNIH IN POVEZANIH IZDELKOV V STATISTIČNIH REGIJAH SLOVENIJE V LETIH 2012 IN 2018
NACIONALNA RAZISKAVA O TOBAKU, ALKOHOLU IN DRUGIH DROGAH, 2012 IN 2018

Avtorji: *Helena Koprivnikar, Maruša Rehberger, Darja Lavtar, Aleš Korošec*

Oblikovanje: *Andreja Frič*

Izdajatelj: *Nacionalni inštitut za javno zdravje, Trubarjeva 2, Ljubljana*

Elektronska izdaja.

Spletni naslov: <http://www.nijz.si/>

Kraj in leto izdaje: *Ljubljana, maj 2020*

Besedilo ni lektorirano.

Namen publikacije je prikaz stanja na področju razširjenosti kajenja v statističnih regijah v Sloveniji. Pri tem so uporabljeni najnovejši dostopni podatki iz raziskave Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018, prikazana pa je tudi primerjava s podatki iz predhodno izvedene raziskave v letu 2012.

Zaščita dokumenta

©2020 NIJZ

Vse pravice pridržane. Reprodukcijska po delih ali v celoti na kakršnem koli način in v katerem koli mediju ni dovoljena brez pisnega dovoljenja avtorjev. Kršitve se sankcionirajo skladno z avtorsko-pravno in s kazensko zakonodajo.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID=16726531
ISBN 978-961-6945-12-7 (pdf)

KAZALO

1. KRATEK OPIS NACIONALNE RAZISKAVE O TOBAKU, ALKOHOLU IN DRUGIH DROGAH 2012 IN 2018 IN ANALIZ	4
2. RAZŠIRJENOST KAJENJA TOBAČNIH IZDELKOV V LETU 2018	7
3. SPREMEMBE V RAZŠIRJENOSTI KAJENJA MED LETOMA 2012 IN 2018	10
4. POVPREČNO ŠTEVILO POKAJENIH CIGARET MED REDNIMI KADILCI V LETIH 2012 IN 2018	13
5. UPORABA BREZDIMNIH TOBAČNIH IZDELKOV V LETU 2018	14
6. UPORABA TOBAČNIH IZDELKOV, V KATERIH SE TOBAK SEGREVA, V LETU 2018	16
7. UPORABA ELEKTRONSKIH CIGARET V LETU 2018	18
8. ZAKLJUČKI	20

I. KRATEK OPIS NACIONALNE RAZISKAVE O TOBAKU, ALKOHOLU IN DRUGIH DROGAH 2012 IN 2018 IN ANALIZ

Nacionalni inštitut za javno zdravje je v letih 2011/2012 (v nadaljevanju se bomo sklicevali na leto 2012) in 2018 izvedel Nacionalno raziskavo o tobaku, alkoholu in drugih drogah (ATADD). Namen raziskave je bil oceniti razširjenost uporabe tobaka, alkohola in prepovedanih drog med prebivalci Slovenije, v letu 2018 pa tudi razširjenost neustrezne uporabe zdravil, uporabe konoplje v zdravstvene namene in razširjenost nekemičnih odvisnosti.

Raziskava je bila narejena po metodologiji Evropskega centra za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA) in drugih mednarodno priznanih vprašalnikov za posamezna tematska področja, zato so rezultati primerljivi tudi s podobnimi raziskavami, ki so bile izvedene v drugih državah članicah Evropske skupnosti. V obeh letih so bili v vzorec izbrani prebivalci Slovenije, stari od 15 do 64 let, ki živijo v zasebnih gospodinjstvih (niso institucionalizirani). Velikost vzorca v letu 2012 je bila 15200 oseb (7200 oseb v letu 2011 in 8000 v letu 2012), v letu 2018 pa 16000 oseb (8000 v pomladnem delu zbiranja podatkov ter 8000 v jesenskem delu zbiranja podatkov). Vzorec oseb je pripravil Statistični urad Republike Slovenije, osnovo za vzorčni okvir je predstavljal okvir popisnih okolišev in Centralni register prebivalstva. Uporabljeno je bilo dvostopenjsko vzorčenje, vzorec je stratificiran dvostopenjski (PPS s ponavljanjem).

V obeh raziskavah so bili podatki zbirani z računalniško podprtim spletnim anketiranjem (CAWI) ter računalniško podprtim osebnim anketiranjem (CAPI), v letu 2012 pa tudi z računalniško podprtim telefonskim anketiranjem (CATI), pri čemer je spletno anketiranje pripravil in izvedel Nacionalni inštitut za javno zdravje, osebno in telefonsko anketiranje pa zunanji izvajalec. V začetku terenske faze zbiranja podatkov je bila na voljo samo spletna anketa, v kasnejše telefonsko (le v 2012) in osebno anketiranje pa so bili vključeni vsi anketiranci, ki niso izpolnili spletne ankete.

V letu 2012 je bilo opravljenih 7514 anket z izbranimi osebami; od teh jih je bilo 40,2 % opravljenih prek spleta, 31,1 % prek telefona ter 28,7 % z osebnim anketiranjem. Stopnja odgovora je bila 52,9 %. V letu 2018 je bilo opravljenih 9161 anket z izbranimi osebami; od teh jih je bilo 46,3 % opravljenih prek spleta, 53,7 % pa z osebnim anketiranjem. Stopnja odgovora v raziskavi je bila 62,4 %.

Podatki, prikazani v poročilu, so uteženi. Podatki o značilnostih anketirancev po spolu in starostnih skupinah so prikazani v Tabeli 1.

Tabela 1: Značilnosti sodelujočih v raziskavi

		2012		2018	
		n	%	n	%
SKUPAJ		7514	100,0	9161	100,0
SPOL		3862	51,4	4725	51,6
		3652	48,6	4436	48,4
STAROST	15–24	1185	15,7	1313	14,3
	25–34	1585	21,1	1730	18,9
	35–44	1597	21,3	2092	22,8
	45–54	1645	21,9	2032	22,2
	55–64	1502	20,0	1995	21,8
REGIJA	Gorenjska	733	9,8	888	9,7
	Goriška	429	5,7	503	5,5
	Jugovzhodna Slovenija	523	7,0	636	6,9
	Koroška	267	3,5	315	3,4
	Obalno-kraška	414	5,5	504	5,5
	Osrednjeslovenska	1961	26,1	2416	26,4
	Podravska	1191	15,9	1439	15,7
	Pomurska	437	5,8	507	5,5
	Posavska	256	3,4	333	3,6
	Primorsko-notranjska	190	2,5	228	2,5
	Savinjska	953	12,7	1139	12,4
	Zasavska	161	2,1	253	2,8

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2012 in 2018

S področja uporabe tobaka so anketiranci odgovarjali na vprašanje, ali kadijo (cigarete, tobak za zvijanje cigaret, cigare, cigarilosi, pipe, vodne pipe), pri čemer so lahko izbirali med odgovori: *Ne kadim in nikoli nisem kadil*; *Sedaj ne kadim, a prej sem kadil*; *Sedaj kadim*. Odgovore smo za prikaz odstotka kadilcev združili v dve kategoriji: kadilci (tisti, ki sedaj kadijo, redno ali občasno) in nekadilci (prebivalci, ki sedaj ne kadijo, to so bivši kadilci in nikoli kadilci skupaj). Za podrobnejši prikaz kadilskega statusa smo nato odgovore anketirancev na vprašanje, ali kadijo, in na vprašanje ali kadijo redno ali občasno, združili v štiri kategorije: redni kadilci (prebivalci, ki kadijo redno, vsak dan), občasni kadilci (prebivalci, ki kadijo občasno, ne kadijo vsak dan), bivši kadilci (prebivalci, ki so kadili v preteklosti in kajenje opustili) in nikoli kadilci (prebivalci, ki niso nikoli kadili). Za izračun povprečnega števila pokajenih cigaret na dan med rednimi kadilci smo uporabili odgovore na vprašanje, koliko cigaret pokadijo običajno na dan, v kombinaciji z vprašanjem, ali kadijo redno ali občasno. Omenjena vprašanja je vprašalnik raziskave vključeval v obeh letih raziskave, zato so za te kazalnike možne primerjave med letoma 2012 in 2018.

Anketirance smo vprašali tudi o uporabi drugih tobačnih in povezanih izdelkov. Pri brezdimnih tobačnih izdelkih nas je zanimala trenutna uporaba, ki smo jo preverjali z vprašanjem *Ali uporabljate brezdimne tobačne izdelke, kot so snus, fuge in tobak za njuhanje, žvečenje ali sesanje?*, pri katerem so anketiranci lahko izbirali med odgovori *Da, vsak dan*, *Da, občasno* in *Ne*. Za prikaz odstotka uporabnikov smo združili odgovora *Da, vsak dan* in *Da, občasno*. Pri uporabi tobačnih izdelkov, v katerih se tobak segreva, nas je zanimala

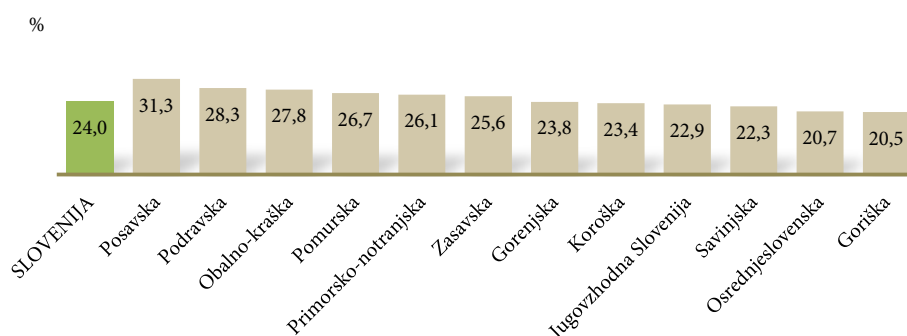
uporaba kadarkoli v življenju in trenutna uporaba. Uporabo teh izdelkov kadarkoli v življenju smo preverjali z vprašanjem *Ali ste kadarkoli v življenju uporabili tobačne izdelke, v katerih tobak ne gori, ampak se segreva (npr. IQOS, Glo, Ploom TECH, PAX, 3T)*, pri katerem so anketiranci lahko izbirali med odgovoroma *Da* in *Ne*. Trenutno uporabo teh izdelkov pa smo preverjali z vprašanjem *Ali sedaj uporabljate tobačne izdelke, v katerih tobak ne gori, ampak se segreva (npr. IQOS, Glo, Ploom TECH, PAX, 3T)*, pri katerem so anketiranci lahko izbirali med odgovori *Da, vsak dan, Da, občasno* in *Ne*. Za prikaz odstotka uporabnikov smo združili odgovora *Da, vsak dan* in *Da, občasno*. Uporabo elektronskih cigaret smo preverjali z vprašanjem *Ali uporabljate elektronske cigarete*, pri katerem so anketiranci lahko izbirali med odgovori *Uporabljam jih vsak dan, Uporabljam jih občasno, Sedaj jih ne uporabljam, a sem jih uporabljal prej (redno ali občasno), Ne uporabljam jih, sem jih pa nekajkrat v življenju poskusil, Ne uporabljam jih in jih nikoli nisem uporabljal*. Za prikaz odstotka uporabnikov elektronskih cigaret kadarkoli v življenju smo združili odgovore *Uporabljam jih vsak dan, Uporabljam jih občasno, Sedaj jih ne uporabljam, a sem jih uporabljal prej (redno ali občasno)* in *Ne uporabljam jih, sem jih pa nekajkrat v življenju poskusil*, za prikaz odstotka uporabnikov v času raziskave pa odgovora *Uporabljam jih vsak dan* in *Uporabljam jih občasno*. Vprašanja o uporabi brezdimnih tobačnih izdelkov, tobačnih izdelkov, v katerih se tobak segreva, in elektronskih cigaret je vključeval le vprašalnik v letu 2018, zato primerjave z letom 2012 niso možne.

Pri analizi podatkov sta bili upoštevani zasnovi obeh raziskav iz let 2012 in 2018, vključno z uteževanjem. *p*-vrednosti so bile izračunane na podlagi testa χ^2 za odstotek (ne)kadilcev med letoma ali regijami in tiste, ki so bile $\leq 0,05$, so bile označene kot statistično značilne. Informacija o odstopanju regij od slovenskega povprečja temelji na primerjavi 95 % intervalov zaupanja za odstotek kadilcev za regijo in Slovenijo, ki se ne smeta prekrivati.

Zaradi zaokroževanja se vsota odstotkov lahko v nekaterih tabelah razlikuje od 100 %.

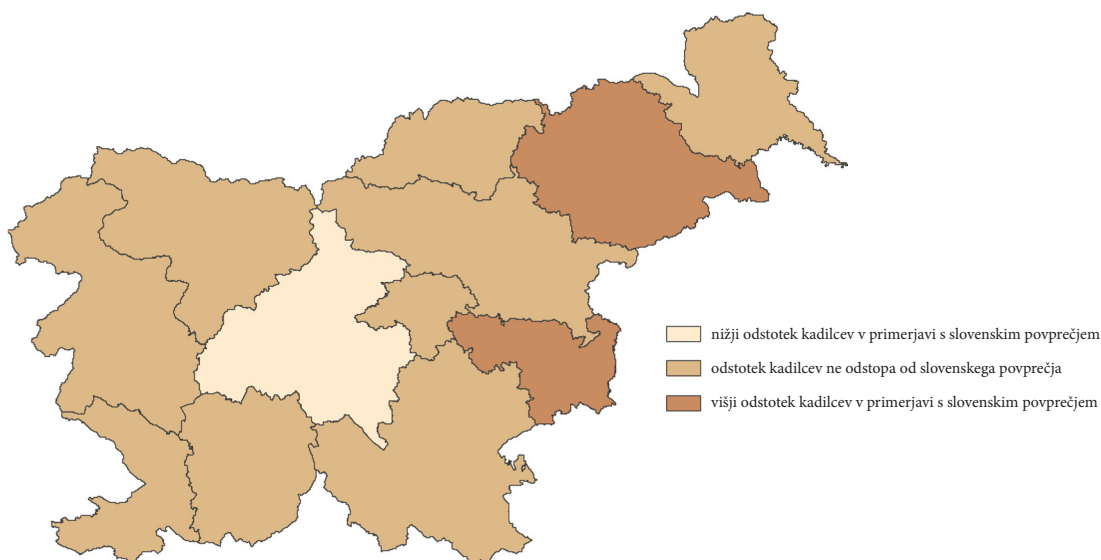
2. RAZŠIRJENOST KAJENJA TOBAČNIH IZDELKOV V LETU 2018

V letu 2018 so med prebivalci Slovenije, starimi 15 do 64 let, odstotki kadilcev v statističnih regijah od 31,3 % v Posavski regiji do 20,5 % v Goriški regiji (slika 1 in tabela 2). Med statističnimi regijami v odstotku kadilcev obstajajo statistično značilne razlike, a med njimi ni takšnih, v katerih bi bil odstotek kadilcev višji ali nižji od odstotka v vseh ostalih statističnih regijah. Glede na odstotek kadilcev v Sloveniji z višjim odstotkom odstopata dve regiji, to sta Posavska in Podravska, z nižjim pa Osrednjeslovenska (slika 2).

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018

Slika 1: Odstotki kadilcev med prebivalci Slovenije, starimi 15 do 64 let, po statističnih regijah, 2018

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018

Slika 2: Statistične regije glede na odstopanje od odstotka kadilcev v Sloveniji, 2018

Med moškimi, starimi 15 do 64 let, se v letu 2018 odstotki kadilcev v statističnih regijah gibljejo od 34,4 % v Primorsko-notranjski regiji do 21,6 % v Osrednjeslovenski regiji, med ženskami pa od 33,7 % v Posavski regiji do 16,8 % v Primorsko-notranjski regiji (slika 3 in tabela 2). Med statističnimi regijami v letu 2018 obstajajo razlike v odstotku kadilcev pri obeh spolih, a med njimi ni takšnih, v katerih bi bil odstotek kadilcev med moškimi ali ženskami višji ali nižji od odstotka v vseh ostalih statističnih regijah. Glede na odstotek kadilcev v Sloveniji pri moških z nižjim odstotkom odstopa Osrednjeslovenska regija, pri ženskah pa z višjim odstotkom odstopata dve regiji, to sta Posavska in Podravska.

V Sloveniji je odstotek kadilcev statistično značilno višji med moškimi kot ženskami ($p < 0,001$), v večini statističnih regij pa razlik med spoloma ni. Odstotek kadilcev se med spoloma razlikuje v treh od dvanajstih statističnih regij, in sicer v Primorsko-notranjski, Gorenjski in Savinjski, v vseh so odstotki kadilcev statistično značilno višji med moškimi kot ženskami (slika 3 in tabela 2).

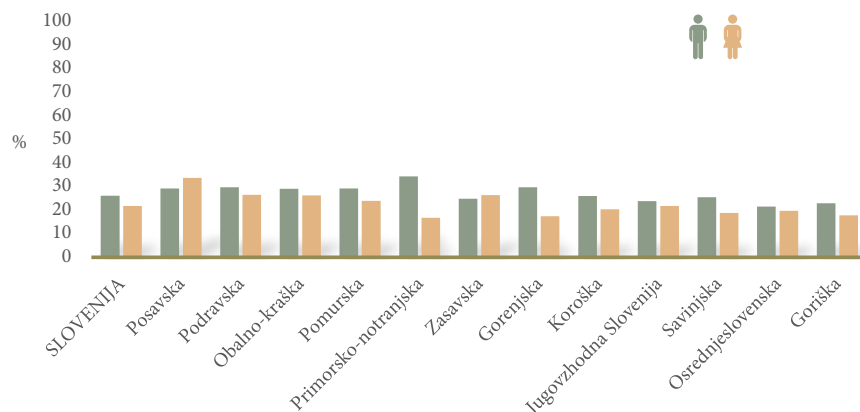
Tabela 2: Odstotki kadilcev med prebivalci Slovenije, starimi 15 do 64 let, po statističnih regijah, skupaj in po spolu, 2018

2018 (%)	 			p (razlike med spoloma)
SLOVENIJA	24,0	26,1	21,8	< 0,001*
Posavska	31,3	29,2	33,7	0,417
Podravska	28,3	29,8	26,6	0,213
Obalno-kraška	27,8	29,1	26,3	0,550
Pomurska	26,7	29,2	24,0	0,202
Primorsko-notranjska	26,1	^M 34,4	^M 16,8	0,022*
Zasavska	25,6	24,9	26,4	0,808
Gorenjska	23,8	29,8	17,5	< 0,001*
Koroška	23,4	26,0	20,4	0,235
Jugovzhodna Slovenija	22,9	23,8	21,8	0,581
Savinjska	22,3	25,5	18,9	0,010*
Osrednjeslovenska	20,7	21,6	19,7	0,298
Goriška	20,5	22,9	17,8	0,188
p (razlike med regijami)	< 0,001*	0,011*	< 0,001*	

Opombi: *statistično značilna razlika; ^M manj natančen podatek

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018

Slika 3: Odstotki kadilcev med prebivalci Slovenije, starimi 15 do 64 let, po statističnih regijah in spolu, 2018

V tabeli 3 prikazujemo podrobnejši kadilski status prebivalcev statistični regij, in sicer odstotke rednih kadilcev, občasni kadilcev, bivših kadilcev in nikoli kadilcev. Kadilski status se med regijami statistično značilno razlikuje skupno in pri obeh spolih.

Tabela 3: Kadilski status prebivalcev Slovenije, starih 15 do 64 let, po statističnih regijah, skupaj in po spolu, 2018

2018	%	SLOVENIJA	Posavska	Podravska	Obalno-kraška	Pomurska	Primorsko-notranjska	Zasavska	Gorenjska	Koroška	Jugovzhodna Slovenija	Savinjska	Osrednjeslovenska	Goriška	p (razlike med regijami)
	redni kadilci	19,7	26,8	24,0	21,8	22,5	20,9	23,2	19,9	14,7	19,1	19,3	16,4	15,9	< 0,001*
	občasni kadilci	4,3	4,3	4,2	6,0	4,1	5,2	2,4	3,9	8,7	3,7	3,1	4,2	4,6	
	bivši kadilci	23,3	19,8	22,5	20,2	23,7	27,5	21,2	22,6	20,0	18,6	23,3	25,6	27,8	
	nikoli kadili	52,7	49,1	49,3	51,9	49,7	46,5	53,2	53,6	56,6	58,5	54,4	53,8	51,7	
	redni kadilci	21,9	26,2	26,0	23,9	24,9	^M 29,0	22,5	25,5	15,6	20,8	22,7	17,1	19,0	0,003*
	občasni kadilci	4,1	2,9	3,7	5,1	4,3	5,4	2,4	4,3	10,4	3,0	2,8	4,4	3,9	
	bivši kadilci	26,0	24,6	25,6	21,9	27,0	26,6	26,6	23,4	23,0	21,8	26,3	28,5	30,8	
	nikoli kadili	47,9	46,2	44,7	49,0	43,8	39,0	^M 48,5	46,9	51,0	54,4	48,2	50,0	46,2	
	redni kadilci	17,3	27,4	21,8	19,6	20,1	11,8	23,9	14,0	13,6	17,3	15,5	15,7	12,5	0,003*
	občasni kadilci	4,4	5,9	4,8	7,0	4,0	5,0	2,5	3,6	6,8	4,5	3,3	4,0	5,3	
	bivši kadilci	20,4	14,5	19,1	18,3	20,2	28,4	15,7	21,8	16,8	15,2	20,1	22,7	24,6	
	nikoli kadili	57,9	52,2	54,3	55,0	55,8	^M 54,8	57,9	60,6	62,8	63,0	61,1	57,6	57,7	

Opombi: *statistično značilna razlika; ^M manj natančen podatek

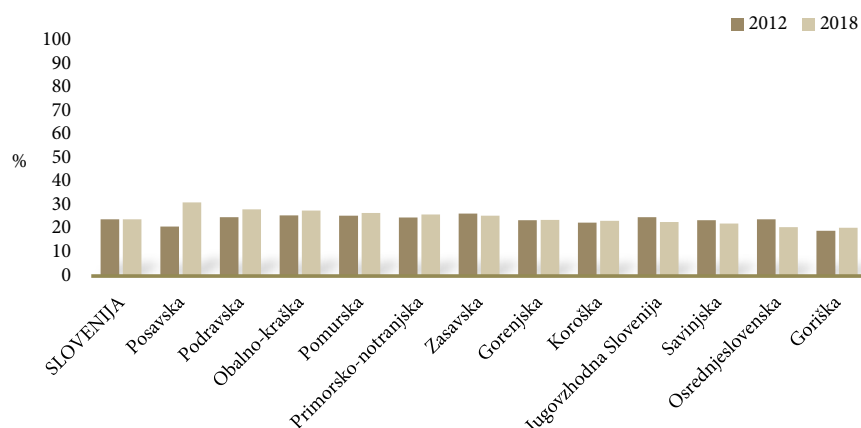
Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018

3. SPREMEMBE V RAZŠIRJENOSTI KAJENJA MED LETOMA 2012 IN 2018

Odstotek kadilcev se med letoma 2012 in 2018 v Sloveniji ni statistično značilno spremenil ne skupno, ne pri posameznem spolu, prav tako ne v večini statističnih regij. Izjemi sta dve statistični regiji. V Posavski regiji se je odstotek kadilcev zvišal z 21,0 % na 31,3 %, v Osrednjeslovenski pa znižal s 24,1 % na 20,7 % (sliki 4 in 5 ter tabela 4).

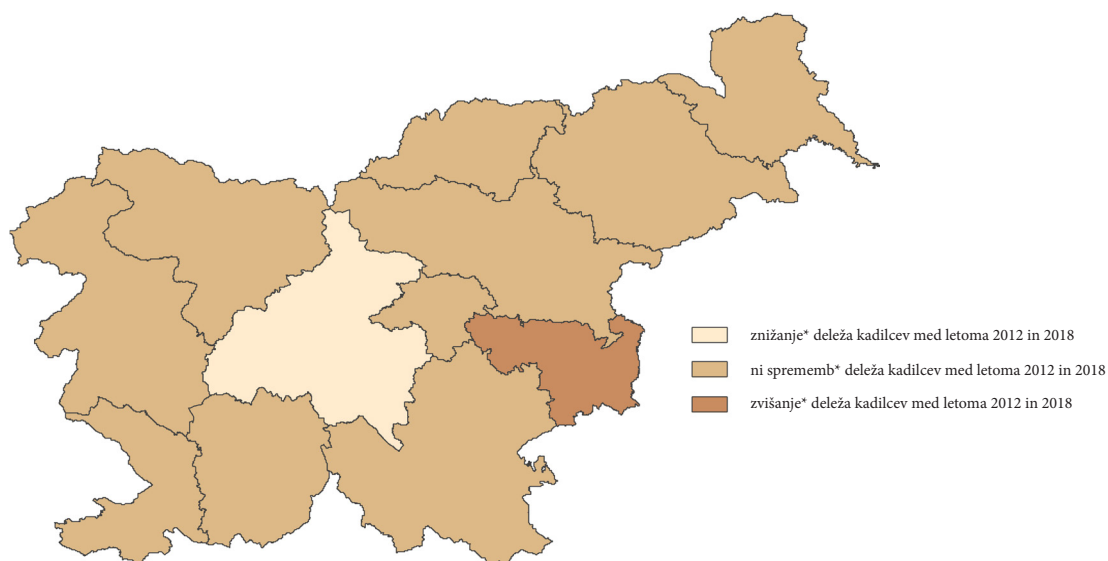
Pri posameznem spolu se odstotki kadilcev med prebivalci, starimi 15 do 64 let, v večini statističnih regij med letoma 2012 in 2018 niso spremenili. Med moškimi se je odstotek kadilcev statistično značilno znižal v Osrednjeslovenski regiji s 26,1 % na 21,6 %, med ženskami pa zvišal v Posavski regiji z 18,8 % na 33,7 % (tabela 4).

Kot smo že predhodno navedli (tabela 2), v letu 2018 med statističnimi regijami skupno in pri posameznem spolu obstajajo statistično značilne razlike v odstotkih kadilcev, medtem ko jih v letu 2012 ne beležimo.

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2012 in 2018

Slika 4: Odstotki kadilcev med prebivalci Slovenije, starimi 15 do 64 let, po statističnih regijah, 2012 in 2018

Opomba: *statistično značilna razlika

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2012 in 2018

Slika 5: Statistične regije glede na spremembe odstotka kadilcev med letoma 2012 in 2018

Tabela 4: Odstotki kadilcev med prebivalci Slovenije, starimi 15 do 64 let, po statističnih regijah, skupaj in po spolu, 2012 in 2018

	 p (razlike med letoma)		 p (razlike med letoma)		 p (razlike med letoma)				
	2012	2018	2012	2018	2012	2018			
%									
SLOVENIJA	24,0	24,0	1,000	26,8	26,1	0,491	21,1	21,8	0,445
Posavska	21,0	31,3	0,010*	23,1	29,2	0,292	18,8	33,7	0,006*
Podravska	25,0	28,3	0,087	26,9	29,8	0,308	23,2	26,6	0,165
Obalno-kraška	25,7	27,8	0,539	29,9	29,1	0,867	20,6	26,3	0,187
Pomurska	25,6	26,7	0,713	26,9	29,2	0,600	23,9	24,0	0,986
Primorsko-notranjska	24,8	26,1	0,798	^M 26,1	34,4	0,244	23,4	^M 16,8	0,342
Zasavska	26,5	25,6	0,855	^M 28,2	24,9	0,634	^M 24,4	26,4	0,764
Gorenjska	23,7	23,8	1,000	27,7	29,8	0,526	19,5	17,5	0,449
Koroška	22,6	23,4	0,820	27,0	26,0	0,849	18,0	20,4	0,561
Jugovzhodna Slovenija	24,9	22,9	0,435	28,7	23,8	0,211	20,8	21,8	0,774
Savinjska	23,7	22,3	0,504	28,0	25,5	0,425	19,5	18,9	0,802
Osrednjeslovenska	24,1	20,7	0,011*	26,1	21,6	0,027*	22,1	19,7	0,187
Goriška	19,2	20,5	0,658	22,6	22,9	0,966	15,2	17,8	0,454

Opombi: *statistično značilna razlika; ^M manj natančen podatek

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2012 in 2018

V tabeli 5 prikazujemo podrobnejši kadilski status prebivalcev statističnih regij v letih 2012 in 2018. V Sloveniji med letoma 2012 in 2018 v kadilskem statusu ni bilo statistično značilnih sprememb ne skupno ne pri posameznem spolu. V posameznih statističnih regijah pa so med letoma prisotne statistično značilne razlike v kadilskem statusu, in sicer v statistični regiji Jugovzhodna Slovenija ($p=0,011$), Savinjski ($p=0,016$), Posavski ($p=0,032$) in Osrednjeslovenski regiji ($p=0,040$). Med moškimi beležimo statistično značilne razlike v kadilskem statusu v statistični regiji Jugovzhodna Slovenija ($p=0,041$) in v Posavski regiji ($p=0,046$), med ženskami v Posavski regiji ($p=0,033$).

Tabela 5: Kadilski status prebivalcev Slovenije, starih 15 do 64 let, po statističnih regijah, skupaj in po spolu, 2012 in 2018

		SLOVENIJA		Posavska		Podravska		Obalno-kraška		Pomurska		Primorsko-notranjska		Zasavska		Gorenjska		Koroška		Jugovzhodna Slovenija		Savinjska		Osrednjeslovenska		Goriška	
		2012	2018	2012	2018	2012	2018	2012	2018	2012	2018	2012	2018	2012	2018	2012	2018	2012	2018	2012	2018	2012	2018	2012	2018	2012	2018
	redni kadilci	19,1	19,7	14,0	26,8	21,3	24,0	21,1	21,8	20,7	22,5	20,2	20,9	18,9	23,2	19,8	19,9	15,8	14,7	19,0	19,1	18,1	19,3	19,3	16,4	14,8	15,9
	občasni kadilci	4,9	4,3	7,0	4,3	3,7	4,2	4,6	6,0	4,9	4,1	4,6	5,2	7,6	2,4	3,9	3,9	6,6	8,7	5,9	3,7	5,6	3,1	4,7	4,2	4,4	4,6
	bivši kadilci	23,1	23,3	26,0	19,8	23,1	22,5	27,5	20,2	21,0	23,7	20,5	27,5	19,7	21,2	24,0	22,6	24,2	20,0	24,9	18,6	19,9	23,3	22,8	25,6	25,9	27,8
	nikoli kadili	52,9	52,7	53,0	49,1	51,9	49,3	46,8	51,9	53,5	49,7	54,7	46,5	53,8	53,2	52,3	53,6	53,4	56,6	50,1	58,5	56,4	54,4	53,2	53,8	54,8	51,7
	redni kadilci	22,2	21,9	14,7	26,2	23,4	26,0	25,6	23,9	22,4	24,9	23,5	29,0	20,3	22,5	24,1	25,5	20,4	15,6	22,3	20,8	22,3	22,7	22,0	17,1	18,9	19,0
	občasni kadilci	4,6	4,1	8,4	2,9	3,5	3,7	4,3	5,1	4,5	4,3	2,6	5,4	7,9	2,4	3,6	4,3	6,2	10,4	6,3	3,0	5,7	2,8	4,2	4,4	3,6	3,9
	bivši kadilci	25,2	26,0	31,7	24,6	24,0	25,6	28,5	21,9	23,1	27,0	21,3	26,6	21,2	26,6	25,9	23,4	28,2	23,0	27,6	21,8	22,1	26,3	25,1	28,5	27,3	30,8
	nikoli kadili	48,0	47,9	45,3	46,2	49,1	44,7	41,7	49,0	50,0	43,8	^M 52,6	39,0	^M 50,6	^M 48,5	46,4	46,9	45,2	51,0	43,7	54,4	50,0	48,2	48,7	50,0	50,2	46,2
	redni kadilci	15,9	17,3	13,3	27,4	19,2	21,8	15,7	19,6	18,5	20,1	16,7	11,8	17,1	23,9	15,2	14,0	11,0	13,6	15,4	17,3	13,9	15,5	16,6	15,7	9,7	12,5
	občasni kadilci	5,1	4,4	5,5	5,9	4,0	4,8	4,9	7,0	5,4	4,0	6,8	5,0	7,3	2,5	4,3	3,6	7,0	6,8	5,4	4,5	5,5	3,3	5,2	4,0	5,4	5,3
	bivši kadilci	20,9	20,4	20,0	14,5	22,2	19,1	26,4	18,3	18,2	20,2	19,7	28,4	17,7	15,7	22,0	21,8	20,1	16,8	22,0	15,2	17,8	20,1	20,3	22,7	24,3	24,6
	nikoli kadili	58,1	57,9	61,2	52,2	54,6	54,3	53,0	55,0	57,9	55,8	^M 56,9	^M 54,8	^M 57,9	57,9	58,4	60,6	61,9	62,8	57,2	63,0	62,7	61,1	57,8	57,6	60,5	57,7

Opombi: ^M manj natančen podatek; *s* poudarjenimi številkami so označene regije, v katerih so med letoma 2012 in 2018 prisotne statistično značilne razlike v kadilskem statusu.

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2012 in 2018

4. POVPREČNO ŠTEVILO POKAJENIH CIGARET MED REDNIMI KADILCI V LETIH 2012 IN 2018

V letu 2018 so redni kadilci, stari 15 do 64 let, na dan povprečno pokadili 15 cigaret, kar je statistično značilno manj kot v letu 2012 ($p < 0,001$). Povprečno število pokajenih cigaret na dan se je v Sloveniji znižalo tudi med rednimi kadilci obeh spolov (za oba spola je $p < 0,001$). V istem obdobju pa ne beležimo sprememb v povprečnem številu pokajenih cigaret na dan med rednimi kadilci v katerikoli od statističnih regij, kar velja skupno in pri obeh spolih (tabela 6).

Med statističnimi regijami v povprečnem številu pokajenih cigaret med rednimi kadilci v raziskavi nismo zabeležili razlik.

Tabela 6: Povprečno število pokajenih cigaret na dan med rednimi kadilci, starimi 15 do 64 let, po statističnih regijah, skupaj in po spolu, 2012 in 2018

%						
	2012	2018	2012	2018	2012	2018
SLOVENIJA	16,3	15,1	18,0	16,8	13,8	12,8
Posavska	14,1	15,2	^M 15,0	17,1	^M 13,0	13,2
Podravska	17,2	15,4	19,8	16,8	14,1	13,6
Obalno-kraška	18,0	15,1	18,7	17,3	^M 16,7	12,3
Pomurska	15,8	15,1	16,2	17,0	15,2	12,7
Primorsko-notranjska	^M 12,8	15,9	^M 14,2	17,7	^M 10,7	^M 10,5
Zasavska	16,9	14,6	20,6	16,4	^M 11,9	^M 12,8
Gorenjska	13,6	14,9	15,0	16,2	11,3	12,1
Koroška	15,0	14,7	15,9	^M 17,8	13,4	11,2
Jugovzhodna Slovenija	17,6	16,1	20,0	18,9	14,1	12,4
Savinjska	16,6	15,7	18,8	17,2	13,3	13,2
Osrednjeslovenska	16,5	14,4	18,0	16,0	14,4	12,7
Goriška	16,8	14,8	18,2	16,5	^M 13,4	11,6

Opomba: ^M manj natančen podatek

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2012 in 2018

5. UPORABA BREZDIMNIH TOBAČNIH IZDELKOV V LETU 2018

V Sloveniji je v letu 2018 brezdimne tobačne izdelke uporabljal približno 1 % prebivalcev, starih 15 do 64 let (tabela 7). Odstotek uporabnikov brezdimnih tobačnih izdelkov se statistično značilno razlikuje med statističnimi regijami skupno in med moškimi, ne pa med ženskami. Od slovenskega povprečja je odstotek skupno in med moškimi višji v Gorenjski statistični regiji, uporabnikov teh izdelkov pa nismo zabeležili v Pomurski statistični regiji ter pri posameznem spolu še v nekaterih statističnih regijah.

Odstotek uporabnikov brezdimnih tobačnih izdelkov je v Sloveniji statistično značilno višji med moškimi kot ženskami (tabela 7), tako je tudi v skoraj polovici vseh statističnih regij (Podravska, Gorenjska, Koroška, Savinjska in Osrednjeslovenska statistična regija).

Tabela 7: Odstotki uporabnikov brezdimnih tobačnih izdelkov med prebivalci Slovenije, starimi 15 do 64 let, po statističnih regijah, skupaj in po spolu, 2018

2018 (%)				p (razlike med spoloma)
SLOVENIJA	1,1	2,0	0,2	<0,001*
Posavska	0,6	1,1	0,0	0,199
Podravska	1,0	1,9	0,1	<0,001*
Obalno-kraška	0,7	1,0	0,4	0,382
Pomurska	0,0	0,0	0,0	/
Primorsko-notranjska	1,0	1,1	0,8	0,830
Zasavska	0,7	1,5	0,0	0,167
Gorenjska	2,6	4,5	0,6	<0,001*
Koroška	2,1	4,0	0,0	0,009*
Jugovzhodna Slovenija	0,5	0,9	0,0	0,098
Savinjska	1,5	2,7	0,2	<0,001*
Osrednjeslovenska	1,2	2,1	0,1	<0,001*
Goriška	0,2	0,0	0,3	0,292
p (razlike med regijami)	<0,001*	0,001*	0,440	

Opomba: *statistično značilna razlika

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018

V tabeli 8 prikazujemo še odstotke rednih in občasnih uporabnikov brezdimnih tobačnih izdelkov. V raziskavi med ženskami nismo zabeležili rednih uporabnic brezdimnih tobačnih izdelkov, med moškimi pa jih večina uporablja te izdelke občasno.

Tabela 8: Odstotki rednih in občasnih uporabnikov brezdimnih tobačnih izdelkov med prebivalci Slovenije, starimi 15 do 64 let, po statističnih regijah, skupaj in po spolu, 2018

2018	%	SLOVENIJA	Posavska	Podravska	Obalno-kraška	Pomurska	Primorsko-notranjska	Zasavska	Gorenjska	Koroška	Jugovzhodna Slovenija	Savinjska	Osrednjeslovenska	Goriška
	redni uporabniki	0,4	0,6	0,1	0,2	0,0	0,0	0,3	0,8	0,6	0,0	0,6	0,5	0,0
	občasni uporabniki	0,8	0,0	1,0	0,4	0,0	1,0	0,4	1,8	1,5	0,5	0,9	0,7	0,2
	ne uporabljajo	98,9	99,4	99,0	99,3	100,0	99,0	99,3	97,4	97,9	99,5	98,5	98,8	99,8
	redni uporabniki	0,7	1,1	0,2	0,5	0,0	0,0	0,6	1,6	1,2	0,0	1,1	0,9	0,0
	občasni uporabniki	1,3	0,0	1,7	0,5	0,0	1,1	0,8	2,9	2,8	0,9	1,5	1,2	0,0
	ne uporabljajo	98,0	98,9	98,1	99,0	100,0	98,9	98,6	95,5	96,0	99,1	97,3	97,9	100,0
	redni uporabniki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	občasni uporabniki	0,2	0,0	0,1	0,4	0,0	0,8	0,0	0,6	0,0	0,0	0,2	0,1	0,3
	ne uporabljajo	99,8	100,0	99,9	99,6	100,0	99,2	100,0	99,4	100,0	100,0	99,8	99,9	99,7

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018

6. UPORABA TOBAČNIH IZDELKOV, V KATERIH SE TOBAK SEGREVA, V LETU 2018

V Sloveniji je med prebivalci, starimi 15 do 64 let, okoli 3 % takih, ki so kadarkoli v življenju uporabili tobačni izdelek, v katerem se tobak segreva. Odstotek je statistično značilno višji med moškimi kot ženskami, tako je tudi v dveh statističnih regijah (Podravska in Osrednjeslovenska statistična regija), v ostalih pa ni razlik med spoloma. Med statističnimi regijami se odstotek uporabnikov teh izdelkov kadarkoli v življenju statistično značilno razlikuje skupno, ne pa pri posameznem spolu. Od slovenskega povprečja je odstotek skupno in med moškimi nižji v Primorsko-notranjski regiji, poleg tega v tej regiji med ženskami nismo zabeležili uporabnic teh izdelkov kadarkoli v življenju.

Tabela 9: Odstotki prebivalcev Slovenije, starih 15 do 64 let, ki so kadarkoli v življenju uporabili tobačne izdelke, v katerih se tobak segreva, po statističnih regijah, skupaj in po spolu, 2018

2018 (%)	 			p (razlike med spoloma)
SLOVENIJA	2,6	3,3	1,8	<0,001*
Posavska	3,8	3,4	4,2	0,699
Podravska	2,2	3,1	1,3	0,016*
Obalno-kraška	2,7	3,5	1,8	0,202
Pomurska	1,6	2,2	1,0	0,302
Primorsko-notranjska	0,2	0,3	0,0	0,347
Zasavska	1,9	2,2	1,6	0,767
Gorenjska	3,0	3,9	1,9	0,079
Koroška	1,9	2,8	0,9	0,160
Jugovzhodna Slovenija	3,0	4,1	1,8	0,158
Savinjska	2,0	2,5	1,5	0,217
Osrednjeslovenska	3,5	4,5	2,5	0,007*
Goriška	1,3	1,5	1,1	0,612
p (razlike med regijami)	0,020*	0,238	0,214	

Opomba: *statistično značilna razlika

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018

Prebivalcev, starih 15 do 64 let, ki uporabljajo tobačni izdelek, v katerem se tobak segreva, pa je okoli 1 % (tabela 10), med spoloma pri tem ni razlik ne skupno ne v posameznih statističnih regijah. Med posameznimi statističnimi regijami se odstotek trenutnih uporabnikov teh izdelkov statistično značilno razlikuje skupno in med moškimi. Pri ženskah od slovenskega povprečja z višjim deležem odstopa Posavska statistična regija, v Pomurski, Primorsko-notranjski in Goriški statistični regiji pa uporabnikov teh izdelkov ne beležimo, prav tako ne med moškimi v Zasavski regiji in ženskami v Koroški regiji.

Tabela 10: Odstotki prebivalcev Slovenije, starih 15 do 64 let, ki uporabljajo tobačne izdelke, v katerih se tobak segreva, po statističnih regijah, skupaj in po spolu, 2018

2018 (%)				p (razlike med spoloma)
SLOVENIJA	0,7	0,8	0,6	0,325
Posavska	1,8	1,1	2,6	0,361
Podravska	0,5	0,4	0,5	0,809
Obalno-kraška	0,7	0,9	0,4	0,467
Pomurska	0,0	0,0	0,0	/
Primorsko-notranjska	0,0	0,0	0,0	/
Zasavska	0,8	0,0	1,7	0,151
Gorenjska	1,3	1,6	0,9	0,367
Koroška	0,9	1,8	0,0	0,072
Jugovzhodna Slovenija	0,0	0,3	0,3	0,923
Savinjska	0,4	0,4	0,4	0,939
Osrednjeslovenska	1,1	1,4	0,8	0,219
Goriška	0,0	0,0	0,0	/
p (razlike med regijami)	0,002*	0,036*	0,057	

Opomba: *statistično značilna razlika

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018

V tabeli 11 prikazujemo še odstotke rednih in občasnih uporabnikov tobačnih izdelkov, v katerih se tobak segreva.

Tabela 11: Odstotki rednih in občasnih uporabnikov tobačnih izdelkov, v katerih se tobak segreva, med prebivalci Slovenije, starimi 15 do 64 let, po statističnih regijah, skupaj in po spolu 2018

2018	%	SLOVENIJA	Posavska	Podravska	Obalno-kraška	Pomurska	Primorsko-notranjska	Zasavska	Gorenjska	Koroška	Jugovzhodna Slovenija	Savinjska	Osrednjeslovenska	Goriška
			redni uporabniki	0,4	0,9	0,2	0,5	0,0	0,0	0,4	0,5	0,3	0,1	0,2
	občasni uporabniki	0,4	1,0	0,3	0,2	0,0	0,0	0,4	0,7	0,6	0,1	0,2	0,5	0,0
	ne uporabljajo	99,3	98,2	99,5	99,3	100,0	100,0	99,2	98,7	99,1	99,7	99,6	98,9	100,0
	redni uporabniki	0,4	0,5	0,2	0,9	0,0	0,0	0,0	0,4	0,6	0,0	0,3	0,7	0,0
	občasni uporabniki	0,4	0,7	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	1,1	0,3	0,1	0,7	0,0
	ne uporabljajo	99,2	98,9	99,6	99,1	100,0	100,0	100,0	98,4	98,2	99,7	99,6	98,6	100,0
	redni uporabniki	0,3	1,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,8	0,6	0,0	0,3	0,0	0,6	0,0
	občasni uporabniki	0,3	1,3	0,3	0,4	0,0	0,0	0,8	0,3	0,0	0,0	0,4	0,3	0,0
	ne uporabljajo	99,4	97,4	99,5	99,6	100,0	100,0	98,3	99,1	100,0	99,7	99,6	99,2	100,0

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018

7. UPORABA ELEKTRONSKIH CIGARET V LETU 2018

V Sloveniji je med prebivalci, starimi 15 do 64 let, okoli 9 % takih, ki so kadarkoli v življenju uporabili elektronsko cigareto (tabela 12). Odstotek je statistično značilno višji med moškimi kot ženskami, kar velja tudi v skoraj polovici statističnih regij, v ostalih razlik med spoloma ni. Odstotek uporabnikov elektronskih cigaret kadarkoli v življenju se statistično značilno razlikuje med posameznimi statističnimi regijami skupno, ne pa pri posameznem spolu. Od slovenskega povprečja odstopa le nižji odstotek med moškimi v Pomurski statistični regiji.

Tabela 12: Odstotki prebivalcev Slovenije, stari 15 do 64 let, ki so kadarkoli v življenju uporabili elektronske cigarete, po statističnih regijah, skupaj in po spolu, 2018

2018 (%)				p (razlike med spoloma)
SLOVENIJA	9,2	11,2	7,1	<0,001*
Posavska	10,0	12,4	7,4	0,130
Podravska	10,6	13,7	7,2	<0,0001*
Obalno-kraška	9,4	8,8	10,1	0,684
Pomurska	6,0	5,8	6,1	0,841
Primorsko-notranjska	9,0	10,8	7,0	0,439
Zasavska	10,3	10,9	9,7	0,760
Gorenjska	8,8	11,6	5,9	0,003*
Koroška	7,9	7,9	8,0	0,985
Jugovzhodna Slovenija	7,3	8,8	5,6	0,119
Savinjska	7,9	10,6	5,1	0,002*
Osrednjeslovenska	10,6	12,7	8,5	0,001*
Goriška	7,0	9,9	3,7	0,007*
p (razlike med regijami)	0,002*	0,079	0,071	

Opomba: *statistično značilna razlika

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018

Prebivalcev, starih 15 do 64 let, ki uporabljajo elektronske cigarete, je nekaj več kot 1 % (tabela 13), odstotek je statistično značilno višji med moškimi kot ženskami (tabela 13). V večini regij razlik v odstotku uporabnikov elektronskih cigaret med spoloma ni, razen v Koroški statistični regiji, kjer je odstotek višji med moškimi kot ženskami. Razlik v odstotku uporabnikov elektronskih cigaret med statističnimi regijami pa nismo zabeležili ne skupno ne pri posameznem spolu. Prav tako od slovenskega povprečja ne odstopa nobena od statističnih regij, v treh statističnih regijah, to so Pomurska, Primorsko-notranjska in Goriška, pa med ženskami ne beležimo uporabnic elektronskih cigaret.

Tabela 13: Odstotki prebivalcev Slovenije, starih 15 do 64 let, ki uporabljajo elektronske cigarete, po statističnih regijah, skupaj in po spolu, 2018

2018 (%)				p (razlike med spoloma)
SLOVENIJA	1,4	1,8	1,0	0,002*
Posavska	2,3	3,2	1,3	0,301
Podravska	1,6	2,2	1,0	0,057
Obalno-kraška	2,5	2,6	2,3	0,869
Pomurska	0,3	0,5	0,0	0,184
Primorsko-notranjska	0,8	1,5	0,0	0,160
Zasavska	1,9	2,6	1,1	0,184
Gorenjska	1,1	1,3	1,0	0,690
Koroška	1,4	2,5	0,3	0,020*
Jugovzhodna Slovenija	0,8	1,2	0,3	0,206
Savinjska	1,6	1,9	1,3	0,471
Osrednjeslovenska	1,4	1,6	1,3	0,498
Goriška	0,7	1,3	0,0	0,082
p (razlike med regijami)	0,183	0,705	0,227	

Opomba: *statistično značilna razlika

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018

V tabeli 14 prikazujemo še odstotke rednih in občasnih uporabnikov elektronskih cigaret v posameznih statističnih regijah.

Tabela 14: Odstotki rednih in občasnih uporabnikov elektronskih cigaret, med prebivalci Slovenije, starimi 15 do 64 let, po statističnih regijah, skupaj in po spolu 2018

2018	%	SLOVENIJA	Posavska	Podravska	Obalno-kraška	Pomurska	Primorsko-notranjska	Zasavska	Gorenjska	Koroška	Jugovzhodna Slovenija	Savinjska	Osrednjeslovenska	Goriška
	redni uporabniki	0,8	2,0	0,8	1,2	0,2	0,8	0,4	0,5	0,6	0,3	1,1	0,9	0,7
	občasni uporabniki	0,6	0,3	0,8	1,3	0,1	0,0	1,5	0,6	0,8	0,5	0,5	0,6	0,0
	ne uporabljajo	98,6	97,7	98,4	97,5	99,7	99,2	98,1	98,9	98,6	99,2	98,4	98,6	99,3
	redni uporabniki	1,1	2,6	1,1	2,0	0,3	1,5	0,7	0,4	1,2	0,3	1,4	1,0	1,3
	občasni uporabniki	0,7	0,6	1,1	0,6	0,2	0,0	1,9	0,9	1,3	0,9	0,5	0,6	0,0
	ne uporabljajo	98,2	96,8	97,8	97,4	99,5	98,5	97,4	98,7	97,5	98,8	98,1	98,4	98,7
	redni uporabniki	0,5	1,3	0,5	0,4	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,3	0,7	0,7	0,0
	občasni uporabniki	0,5	0,0	0,5	2,0	0,0	0,0	1,1	0,3	0,3	0,0	0,6	0,6	0,0
	ne uporabljajo	99,0	98,7	99,0	97,7	100,0	100,0	98,9	99,0	99,7	99,7	98,7	98,7	100,0

Vir: Nacionalna raziskava o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018

8. ZAKLJUČKI¹

Namen poročila je prikaz stanja in sprememb na področju razširjenosti uporabe tobačnih in povezanih izdelkov med prebivalci posameznih statističnih regij v Sloveniji na osnovi podatkov iz Nacionalne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah iz let 2012 in 2018 med prebivalci, starimi 15 do 64 let.

Podatki iz raziskave kažejo, da se v letu 2018 odstotki kadilcev med slovenskimi statističnimi regijami razlikujejo. Odstotki kadilcev segajo od 21 % v Goriški regiji do 31 % v Posavski regiji. Razlikujejo se tudi pri obeh spolih, pri ženskah segajo od 17 % v Gorenjski regiji do 34 % v Posavski regiji, pri moških od 22 % v Osrednjeslovenski regiji do 34 % v Primorsko-notranjski regiji. Vendar nobena od statističnih regij nima višjega ali nižjega odstotka od vseh ostalih regij. Se pa odstotki kadilcev v posameznih regijah razlikujejo od slovenskega povprečja. Tako je v Posavski (31 %) in Podravski (28 %) statistični regiji odstotek kadilcev višji od slovenskega povprečja, ki je 24 %, v Osrednjeslovenski (21 %) pa nižji. Pri moških je od slovenskega povprečja, to je 26 %, nižji odstotek kadilcev v Osrednjeslovenski regiji (22 %), pri ženskah je odstotek višji od slovenskega povprečja, to je 22 %, v Posavski (34 %) in Podravski regiji (27 %). V večini statističnih regij v odstotkih kadilcev med moškimi in ženskami ni razlik, tako kot v Sloveniji pa je odstotek kadilcev višji med moškimi kot ženskami v treh regijah (Primorsko-notranjska, Gorenjska in Savinjska).

V Sloveniji in v večini statističnih regij se odstotek kadilcev med letoma 2012 in 2018 ni spremenil, razen v dveh statističnih regijah. V Posavski regiji se je odstotek kadilcev zvišal z 21 % na 31 %, v Osrednjeslovenski pa znižal s 24 % na 21 %. Tudi pri obeh spolih v Sloveniji in v večini statističnih regij ni bilo sprememb med letoma, se je pa med moškimi odstotek kadilcev znižal v Osrednjeslovenski regiji s 26 % na 22 %, med ženskami pa zvišal v Posavski regiji z 19 % na 34 %. Rezultat sprememb med letoma so večje razlike v odstotkih kadilcev skupno in pri obeh spolih med statistično regijo z najvišjim in tisto z najnižjim odstotkom kadilcev v letu 2018 v primerjavi z letom 2012. V letu 2012 med statističnimi regijami nismo zabeležili razlik v odstotkih kadilcev ne skupno ne glede na posamezni spol, medtem ko so v letu 2018 prisotne. Povprečno število pokajenih cigaret na dan se v posameznih regijah med letoma ni spremenilo, ne skupno ne pri posameznem spolu, prav tako se ne razlikuje med regijami.

Pri večini spremljanih kazalnikov med statističnimi regijami z visokim odstotkom kadilcev in/ali neugodnimi spremembami izstopata Posavska in Podravska statistična regija. V obeh regijah bi bilo potrebno spremljati in naprej raziskovati dogajanje z drugimi raziskavami, npr. Nacionalno raziskavo o zdravju in zdravstvenem varstvu 2019, katere podatki so še v pripravi. V pozitivnem smislu med regijami v odstotku kadilcev izstopa Osrednjeslovenska regija.

Odstotki uporabnikov posameznih drugih tobačnih in povezanih izdelkov so nižji, to je od približno 1 % do 3 % prebivalcev. Elektronske cigarete so na trgu od leta 2006 naprej, tobačni izdelki, v katerih se tobak segreva, pa od druge polovice 2012. Prodaja brezdimnih

¹ Kadar govorimo o razlikah, navajamo statistično značilne razlike.

tobačnih izdelkov za oralno uporabo je pri nas sicer prepovedana že vrsto let, a zadnja leta prihaja do številnih kršitev ter izogibanju zakonodaji in ti izdelki so dostopni. Za brezdimne tobačne izdelke, tobačne izdelke, v katerih se tobak segreva, in elektronske cigarete so na voljo podatki le za leto 2018. V raziskavi iz leta 2012 nismo spremljali uporabe omenjenih treh skupin izdelkov, kar je predvsem v primeru novejših izdelkov, kot so elektronske cigarete, slabost, saj ne moremo spremljati spremembe v uporabi novih izdelkov.

Brezdimne tobačne izdelke v Sloveniji uporablja okoli 1 % prebivalcev, starih 15 do 64 let, od teh večina občasno. Odstotek uporabnikov brezdimnih tobačnih izdelkov se razlikuje med statističnimi regijami skupno in med moškimi. Od slovenskega povprečja je višji v Gorenjski statistični regiji (okoli 5 %), v Pomurski statistični regiji pa uporabnikov teh izdelkov nismo zabeležili. Podobno kot v Sloveniji je odstotek uporabnikov teh izdelkov višji med moškimi kot ženskami v skoraj polovici statističnih regij, v ostalih pa razlik med spoloma ni.

Tobačni izdelek, v katerem se tobak segreva, je kadarkoli v življenju uporabilo okoli 3 % prebivalcev Slovenije, starih 15 do 64 let. Odstotek je višji med moškimi kot ženskami, v večini statističnih regij pa ni razlik med spoloma. Pri odstotku uporabnikov teh izdelkov kadarkoli v življenju ne izstopa nobena od statističnih regij. Prebivalcev, ki sedaj uporabljajo te izdelke je okoli 1 %, v treh statističnih regijah pa uporabnikov nismo zabeležili. Med spoloma v odstotku ni razlik ne skupno ne v posameznih statističnih regijah. Pri ženskah je od slovenskega povprečja višji odstotek uporabnic v Posavski statistični regiji.

Elektronsko cigareto je kadarkoli v življenju uporabilo okoli 9 % prebivalcev, starih 15 do 64 let. Odstotek je višji med moškimi kot ženskami, kar smo zabeležili tudi v tretjini statističnih regij. Od slovenskega povprečja odstopa le nižji odstotek uporabnikov med moškimi v Pomurski statistični regiji. Prebivalcev, ki sedaj uporabljajo elektronsko cigareto, pa je nekaj več kot 1 %, tudi tu je odstotek višji med moškimi kot ženskami. V posameznih statističnih regijah, razen v eni, razlik med spoloma večinoma ni. Prav tako ni razlik v odstotku uporabnikov elektronskih cigaret med posameznimi statističnimi regijami skupno ali pri posameznem spolu.

Nacionalni inštitut za javno zdravje
Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana
Telefon: + 386 1 2441 400
E-pošta: info@nijz.si
Spletna stran: <https://www.nijz.si/>

